

BESOD SIACH
ADVANCEMENT OF DIALOGUE BETWEEN
CONFLICT GROUPS IN ISRAEL

בסוד שיח

לקידום דיאלוג בין קבוצות קונפליקט
בישראל

בשיתוף העמותה הישראלית להנחייה ולטיפול קבוצתי (ע"ר)

The Israeli Association of Group Psychotherapy

The Second International Scientific Conference

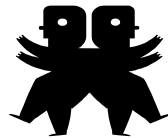
הכנס המדעי הבינלאומי השני

15-17.7.2010

ד' - ו' באב, תש"ע

חוברת התקצירים
של ההרצאות והסדנאות בכנס

כשאובייקט הופך לסובייקט

WHEN AN OBJECT BECOMES A SUBJECT

יום ה'

Opening Session: Fred Johnson- TUNING UP AND TUNING IN

As an opening experience for the conference participants, we will explore discovering ways of opening our channels of communication and planting the seed for creative dialogue. As we begin a forum for innovative ways of communicating we will set a tone of unlimited possibility, freshness and vitality, utilizing music, movement, breath exercises and a remembrance of the power and beauty of the spoken words.

פרד ג'ונסון נחשב לאחר המוסיקאים המובילים והמחוננים בעולם הג'אז, הבלוז והנשמה. בעל מוניטין בינלאומי אשר שיתף פעולה עם גדולי אמני הג'אז כגון: אריטה פרנקלין, צ'יק קוריאח, מיילס דייוויס, ועוד. ג'ונסון הינו מיסטיקן סופי ומרפא בקול ובצליל. ממשמרי מסורת הריפוי האפריקאי, שר ומנגן על מגוון גדול של כלים, ביניהם כלי נגינה עתיקים השייכים למורשת האפריקאית ואשר נבנו במיוחד עבורו. ובעל מעל ל-35 שנים של ניסיון בתחום של ביטוי יצירתי, הדרכה חינוכית, הופעות מוזיקליות וריפוי תודעתי.

ד"ר שי פרוגל

הרצאת פתיחה

הולדת הסובייקט

הפופולאריות של גישות אינטר-סובייקטיביות בתיאוריות פסיכולוגיות ופילוסופיות ובפרקטיקות הטיפוליות מעידה על העדפת הרעיון של הסובייקט על זה של האמת בתרבות בת-זמננו. הגישות האינטר-סובייקטיביות נותנות קדימות ליחסים הסובייקטיביים על פני האמת. יתר על כן, רבים דוחים את הרעיון של האמת בשם חשיבותם של איכויות סובייקטיביות, כגון אותנטיות, אמפטיה וכדומה. מנקודת תצפית זו "האמת מתה" ברגע "הולדתו של הסובייקט". מתי החליף בחשיבותו מושג הסובייקט את מושג האמת והאם האחד בה בהכרח על חשבון השני?

מטרתי בהרצאה איננה לתת תשובה ישירה לשאלות אלה אלא לתת תיאור היסטורי קצר על הולדת מושג הסובייקט בפילוסופיה. אני מאמין שחשיפת המקור הפילוסופי של המושג עשויה לסייע בגיבוש עמדה ביחס למתיחות שנוצרה בשיח האינטלקטואלי בכלל ובשיח הטיפולי בפרט בין המדגישים את חשיבותה של האמת ובין המדגישים את חשיבותם של היחסים הסובייקטיביים.

ד"ר שי פרוגל, מרצה בחוג לפילוסופיה, אוניברסיטת תל-אביב, ובסמינר הקיבוצים ועמית במכון תל-אביב לפסיכואנליזה בת-זמננו. ד"ר פרוגל עוסק בתחומי האתיקה והרטוריקה ופרסם בתחומים אלה מאמרים ושלושה ספרים: *The Rhetoric of Philosophy* (2005), *רטוריקה* (2006) ואתיקה: שפינוזה וניטשה (2010)

הרב דניאל אפשטיין

הרצאת פתיחה

מדיא-לוגוס לדו שיח בהגותו של לוינס

האם הדיאלוג אינו מבוסס על משאלת לב שהאחר יהיה כצלמי וכדמותי, שותף ללוגוס האחד? או שמא צריך לחשוב על מודל אחר של שיח, המבוסס על חוסר סימטריה ועל הצורך לקפוץ באומץ מעל הפער המפריד בין בני השיח? ננסה להעריך את תרומתו של עמנואל לוינס לנושא.

הרב דניאל אפשטיין, מתרגמו של לוינס לעברית, יליד שטרסבורג, צרפת; מוסמך אוניברסיטת שטרסבורג בפילוסופיה; תרגם שלושה מספריו של עמנואל לוינס לעברית ופרסם אודותיו במסגרות שונות. ספרו "אייכה?" עתיד לצאת בהוצאת בית ראובן מס. מלמד הגות יהודית בת זמננו במוסדות תורניים רבים, הבלטים שבהם, מכללת בית וגן ובמכללת לב. כיום הוא מלמד במכללת מת"ן - מכון תורני לנשים. הרב אפשטיין החליט לתרגם לעברית את "תשע קריאות תלמודיות" מתוך רצון לקרב את הציבור הדתי ליצירתו של לוינס

מירה ארליך-גינור

הרצאה

שד של דמעות, שד של רעל

ההצגה תתייחס לפרויקט של סדנאות בינלאומיות שתחילתו ב 1994. הסדנאות הראשונות היו תחת הכותרת: "גרמנים וישראלים, העבר בהווה", מאז התקיימו 7 סדנאות. הסדנאות האחרונות: "שחזור, התבוננות, התקדמות (Repeating, Reflecting, Moving On), גרמנים, יהודים, ישראלים, פלסטינאים, אחרים כיום". ההרצאה תתייחס בעיקר לסדנאות הראשונות.

הסדנה בנויה במתכונת של "סדנת יחסי קבוצות" שהותאמה לצורך הפרויקט הזה. הרעיון המרכזי שעומד בבסיס הסדנאות הוא כי העבודה הפנימית יכולה להעשות טוב יותר (ואולי רק) בנוכחות ה'אחר'. אחר זה (גרמנים עבור ישראלים, יהודים עבור גרמנים) הם אוביקט של השלכות, העבודה בסדנאות מאפשרת את הפיכתו של האוביקט לסוביקט. עבודה זו אינה ארוע חד פעמי כי אם מצריכה עבור רבים ממשפטי הסדנה חזרות אחדות שכן הכוח ההופך סוביקט לאוביקט חזק ביותר ומשרת פתרון נפשי קל.

דר' אמיתי המנחם הרצאה ותאור מקרה

עמדה נרקסיסטית ועמדה דיאלוגית

ההרצאה תעסוק בפרוט המאפיינים של התייחסות נרקסיסטית למול התייחסות דיאלוגית באמצעות תאור מקרה. המפגש הטיפולי שיודגם יכלול את אפיוני האינטראקציה שנוצרה בין המטפל לפציינט והדיאלוג סביבה. ההמשגה בליווי מצגת תפרט את האיפיונים של עמדות נרקסיסטיות ועמדות דיאלוגיות בהתבסס על התפיסה האינטרסובייקטיבית ורעיונותיה של ג'סיקה בנג'מין. בנוסף יובאו מסקנות כלליות באשר לעבודה דיאלוגית בחברה הישראלית.

דר' ברוך כהנא, דר' מאיה כהנוב הרצאה

מרחב הביניים הדיאלוגי- ערעור וצמיחה של זהויות בקונפליקט

מה קורה בדיאלוג? קבוצות הדיאלוג נוצרו בראשיתן מתוך מה שנקרא אז "השערת המגע", כלומר הנחה שעצם המגע האנושי בין בני קבוצות הנמצאות בקונפליקט עשוי להפחית עוינות ולאפשר שיח ברמה של "אני ואתה". מניסיוננו, לא תמיד הקבוצה באמת מפחיתה עוינות, ללא פעם היא מפגישה את המשתתפים דווקא עם הצדדים היותר מאיימים באחר, ומאתגרת אמצעי הגנה כמו "בסופו של דבר כולנו רוצים אותו דבר" (להפך מהשערת המגע!).

ביקורת עכשווית על קבוצות דיאלוג היא שקבוצות כאלה נוטות להפחית מעצמת מאבקם של "צבורים מוחלשים", כנגד ההגמוניה השלטת. הדיאלוג בא, כביכול, על חשבון המאבק. בעלי הביקורת הזו מעמידים תפיסה של "דיאלוג מאתגר"- שמטרתו היא להעצים צד אחד ממשותפיו (כמובן, הצד המייצג את הקבוצה המוחלשת). לדעתנו, מעבר לכך שהמודל הזה עושה שימוש מניפולטיבי בקבוצת הדיאלוג (הרי המשתתפים מצד אחד אינם יודעים שמטרת המנחים היא להעצים את הצד האחר!), עצם ההנחה עליה מסתמך המודל אינה עומדת במבחן המציאות. לא ראינו אנשים שעמדתם נחלשה עקב המפגש עם הקבוצה האחרת, ובחלק מהמקרים אולי אפילו התחזקה.

מה, אם כן, קורה בדיאלוג? נראה לנו שהמושגים 'ערעור וצמיחה' מבטאים היטב את המתרחש. עמדות שהתבססו על ראייה חד צדדית של המציאות מתערערות עקב המפגש עם עמדות מנוגדות (במיוחד כשהן מבוטאות במפגש פנים אל פנים ולא מושמעות בכלי התקשורת- בנקודה זו השערת המגע אכן מבטאת את המתרחש). המשתתפים אינם מקבלים את הערעור הזה בשלווה, הם נאבקים נגדו, מנסים שוב ושוב לשקם את עמדתם הקודמת, ובדרך כלל מצליחים בכך במידה מסוימת- אלא שהעמדה המשוקמת היא מורכבת יותר, עמדותיו של האחר מופיעות בה בצורה מורכבת ואנושית. ברוב המקרים המאבק הפוליטי אינו מרוכך, אבל מורגשת התחשבות רבה יותר בעמדותיו, ברגישותיו ובמצוקותיו של הצד שכנגד. לדעתנו, מדובר בתהליך של צמיחה אישית ומחשבתית, שהוא הרווח המרכזי שאפשר להפיק מקבוצות הדיאלוג.

ליבי לוי הרצאה

ממיעוט מדוכא לרוב מדכא או מדוע "רוסים" לא אוהבים ערבים?

ההרצאה תציג את ממצאי המחקר שנערך בקרב עולים חדשים מברח"מ לשעבר החיים כיום בישראל. המחקר, שהתבסס על תיאוריית הייצוגים החברתיים, ניסה להתחקות אחרי שורשי התפיסה של העולים את הערבים הפלסטינים בישראל. אחד המקורות מהם צומחים ייצוגים אלה של עולים הוא רקע תרבותי-היסטורי משותף שלהם (לא-מודע קבוצתי). בתהליך הגירה מעוגן מידע חדש למערכת מושגים מוכרים-הם הייצוגים החברתיים שהופכים את המציאות הישראלית החדשה למציאות מוכרת.

ממצאי המחקר מאירים באור חדש את יחסם השלילי לרב של עולים "רוסים" כלפי ערבים: בד בבד עם ייצוגים של "ערבי", "מזרחי", "מוסלמי"- בלא מודע הקבוצתי קיים פרוטוטיפ ברור של "מיעוט" שהמיעוט הערבי אינו תואם אותו כלל. חשיפת מקורות התרבותיים-חברתיים של הייצוג עשויה לתרום ליצירת מרחב לדיאלוג סביבו.

קובי בורנשטיין הרצאה והצגת מקרה

בין התחברות למאבק סוגיות בייצוג הזיכרון של גוש קטיף

דילמות של מרכז מורשת גוש קטיף.
איך לתת ייצוג לסיפור של גוש קטיף שיושב מצד אחד על רצון לשיח ולהקשבה ומצד שני על מטענים של פגיעות וכעס ומאבק נגד ממשלת ישראל והתרבות שהיא מייצגת.
לא כל מה שחשוב לי להגיד יוכל להישמע בציבור ה"אחר"
על מה לוותר? על מה להתעקש?
הצגת דילמות שמלוות אותנו בבניית הייצוג של מרכיבים שונים כמו בנית מרכז המבקרים או ספר המאבק שאמור לצאת בימים שבהם מתקיים הכנס.

דר' דנה אמיר הרצאה

על העד המופנם, או על "פונקצית העד בנפש"

ההרצאה מלווה בהדגמה דרך תיאור מקרה ודרך עיון ביצירה "מחכים לגודו" של סמואל בקט. עניינה של הרצאה זו הוא במצב הנפשי העקור שהוא תוצאה של טראומטיזציה מתמשכת, לעיתים בין-דורית או מועברת בין הדורות, היוצר סיטואציה של מחיקת העד המופנם, או של אי-כינון פונקצית העד בנפש. פונקצית העד, שהיא הפונקציה של מתן התוקף לחוויית האני, הינה פונקציה המבוססת על יכולתו של האני לתנועה בין "הגוף הראשון" ו"הגוף השלישי" של התחביר הנפשי, או בין "היות אני" לבין היכולת "לחרוג מן האני", כלומר להתבונן בעצמי כאחר. מול סיטואציה ראשונית טראומטית מדי, כזו שבה אין לסובייקט הילדי לא יכולת לכונן חוויה של אני ולא יכולת לחרוג ממצב חוסר הישע לתוך היכולת לספר סיפור – מתאינת פונקצית העד הפנימית, ובמובן זה מתאינת יכולתו להפוך לסובייקט שהוא בעליה של החוויה.

יעל בר-לב הרצאה וסדנה

"מרחב היצירה המשותפת" – עקרון יישומי לפעולה במצב הבינתרבותי

"מרחב היצירה המשותפת" הוא המרחב שנוצר במפגש פורה בין אנשים מתרבויות שונות. במרחב זה מתקיים משא ומתן על אמונות, ערכים, תפיסות עולם והתנהגויות. כאשר המשא ומתן מתקיים באופן עשיר, עמוק ומודע, הוא מאפשר קשר משמעותי בין אנשים הבאים מתרבויות ותפיסות עולם שונות.
"מרחב היצירה המשותפת", כפי שפותח על ידי דר' גדי בן-עזר ויעל בר-לב במסגרת מכון למנהיגות, כולל מספר קטגוריות: זיהוי והבחנה, קבלה, אי קבלה, אימוץ, המצאה, הוקרה, אידאל לחתירה.

בסדנה יוצג עקרון "מרחב היצירה המשותפת" על הקטגוריות המרכיבות אותו. כמו כן תוצגנה דוגמאות מתוך יישום המושג כעקרון מנחה להתערבות בסביבות רב-תרבותיות בחברה הישראלית (יוצגו מפגשים בין בני הקהילה האתיופית, יוצאי ברה"מ וישראלים וותיקים) בנוסף, תתקיים התנסות סדנה ליישום המושג בהקשרי הפעולה של המשתתפים.

הרב דניאל אפשטיין, דר' יהודה פרנקל הרצאה

חברותא תלמודית: על הקושי לדבר בגובה העיניים

המרצים ינהלו דו שיח בינם לבין עצמם ועם הקהל סביב טקסט תלמודי, הדן בסיכויים ובסיכונים שבדיאלוג. היאך פגיעות אנושית וזלזול אינטלקטואלי מביאים את משתתפי השיח לכדי חולי, מוות ושיח מול קבר, שבשיאו נחש מכונן מרחב של כבוד בין החי והמת.

John Schlapobersky BA, M Sc

CONCENTRIC CIRCLES OF INJURY

THE DISCOVERY OF OTHERS THROUGH DISCOURSE IN GROUP ANALYSIS

Group analysis explores a progression in language from monologue through dialogue to discourse that undoes projection, diminishes splitting and opens a relational connection between conflictual parties.

S.H. Foulkes compared the identity of a therapist with that of a poet calling to consciousness the underlying issues of their times. This presentation uses his vision to examine the language of both the therapy group and of current political conflicts.

It calls on three epic poems - Amichai's **Radius of the Bomb**, Donne's **For Whom The Bell Tolls** and Owen's **Strange Encounter**, focused on "the pity of war", which work by restoring a lost humanity to the polarities of conflict. This is also the quest of small group psychotherapy. How can it be applied outside the consulting room?

John is a training analyst at the Institute of Group Analysis, London. He serves on the organisation's teaching staff and teaches at other training institutes and university departments in the UK. He is now Research Fellow, Birkbeck College, University of London and responsible for the supervising and evaluating dissertations in the Institute's Masters Degree programme at Birkbeck College, London University.

פרופסור זלי גורביץ'

הרצאה במליאה

"גבול השיחה"

מהו הגבול בו יתברר שאין עם מי לדבר? מתי נראה שאין סיכוי לדיאלוג? מתי הדיבור נאלם והופך לאלומות? הגבול הוא מקום חשוב בדיאלוג, אם יש יכולת לעמוד בו, במצב בו אני לא מבין, מתעצבן, נהיה קצר רוח, זועף ולפעמים מנסה לשנות מהר את המצב ולשכנע, להסביר, להבין, להכניע ולביית את האחר, את זרותו ואת זעמו, את דרישותיו ואת דמיונו. ברגע הזה הגבול נהיה מוחשי, והדיאלוג, שהגבול הוא עניינו, נהיה גם הוא מוחשי, הצדדים לא עטים זה על זה, לא מתחנפים ולא מתחבאים, אלא ניצבים, אכן, מול, פנים אל פנים. מכאן, כדי לקיים דיאלוג במצב של יריבות, יש לקחת בחשבון לא רק את היכולת-להבין אלא דווקא את היכולת-לא-להבין.

פרופ' זלי גורביץ' פרסם עשרה ספרי שירה ושני ספרי עיון - "על המקום" ו"חשבוננו של קהלת". בקרוב ייצא בהוצאת בבל ספרו - "שיחה". פרופסור במחלקה לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים.

Prof. Zali Gurevitch has published ten books of poetry and two non-fiction books –on Israeli and Judaic Place, and a reading of Ecclesiastes. A third book on Conversation will appear shortly. He is a professor of Anthropology at the Hebrew University in Jerusalem.

רותי דואק, עדה מאיר

הרצאה

“ההיינו כחולמים?” כנס הדיאלוג ה-14 של עמותת “בסוד שיח”

כנס בסוד שיח ה-14 נועד לאפשר בדיקה של מה קרה לחלום על תקומה לאומית בין הירדן לים עבור תושבי מדינת ישראל, על מגזרינו הרבים.

המשימה המרכזית של הכנס היתה לחוות וללמוד על חלומות ותהליכים מודעים ובלתי-מודעים, שקרו מחוץ לכנס ובמסגרת הכנס, ברמה התוך-אישית, הבין-אישית והמערכתית. מתוך התבוננות בחוויותינו אלה רצינו להעמיק את הבנת הזיקה והיחסים שהתקיימו בתוך הכנס והיחסים הקיימים מחוץ לכנס, בתוך ובין קבוצות שונות בחברה הישראלית.

היה “חלום” על הכנס שנתקל בקשיים אך בכל זאת התעקש להתקיים.

הכנס היווה מפגש בין חלום למציאות – גם ברמת החלום על תקומה לאומית, וגם ברמת החלום על הכנס. בהצגה שלנו נתייחס גם לקשיים של הגשמת חלום הכנס, וגם לגורמים שאפשרו – דווקא במציאות מורכבת זאת – להגיע ללמידה משמעותית במסגרת זאת. ננסה להצביע על התהליכים המקבילים – בין הכנס למציאות הישראלית – שיצרו גם את הקושי וגם אפשרו את למידה.

טובה אוורבך, אבנר הרמתי

הרצאה והצגת מקרה

דיאלוג בין מנהיגויות לקידום שפה משותפת ואחריות משותפת

בהרצאה תוצג ההתפתחות מתודות דיאלוג: תאוריית המגע, הגישה הנרטיבית, הגישה הבובריאנית-דיאלוגית, תאוריית יחסים ועד לגישת 'תהליך U'. גישה זו מאפשרת למנהיגויות לגבש: שפה, אחריות ותוואי פעולה. בהרצאה נציג את מקרה 'מסע יהודי ישראלי' שנערך במסגרת 'בסוד שיח'. בתוך כך נציג מגוון פרקטיקות משלימות שהשתמשו בהן בתהליך: בניית תרחישים, מרחב פתוח, גישה נרטיבית, SWOT ועוד. מטווח מתודולוגי זה נותן מצע, קרקע וכלים לעבודה יצירתית; מתהווה; נטולת פיצול למרות האתגר שבהחזקת שלם הטרוגני משתנה ומאפשר דיון בסוגיות מורכבות הנמצאות בתנועה מתמדת, דורשות אחזקה אינטנסיבית ומתמשכת של מורכבות רגשית ואינטלקטואלית וכל זאת מבלי ליצור פיצול, רדידות והכחשה. במטווח מסוג זה גוברים הסיכויים שהתפיסה האישית והשדה הבינאישי והקולקטיבי נפתחים ליצירה של פתרונות מקוריים ואיכותיים.

מרים שפירא

הרצאה ודיון

“כי אנשים אחים אנחנו” 1992 – האמנם?**גלגוליה של מטפורת האחוה בחברה הישראלית**

ההרצאה תדון בגלגוליה של מטפורת האחוה בחברה הישראלית, כפי שמשקפת בשני העשורים האחרונים, בראי התפתחותה ופעילותה של עמותת “בסוד שיח”. ייערך ניתוח של השיח הסמוי והגלוי בכנסים השנתיים של העמותה ע"פ מספר פרמטרים, וייעשה ניסיון להתבוננות ויצירת השערות על הנתונים שייחשפו בהצגה זו. הקהל יוזמן לדיון ככל שהזמן יאפשר זאת, במשמעות העמוקה של הנתונים עבור כל אחד מהמשתתפים ומהארגונים והקהילות אליהם הם משתייכים.

אשר שלאין

סדנה יישומית

אסטרטגיה לדיאלוג טרנספורמטיבי

כדי לקדם תרבות של דיאלוג שתוכל לעמוד על רמה סבירה של אותנטיות וכבוד, נדרשת דרך הנחייה נועזת, תכליתית וריאליסטית - שתתאים גם לחלקי אוכלוסיה שאינם מוצאים כיום את מקומם במסגרות המקובלות. להלן מוצגות שאלות העולות בהקשר זה - ובסדנה מוצעות להן תשובות, לדיון וביקורת.

מהו לענייננו דיאלוג, בהבחנה מדרך שיח אחרת?
איזה הישגים צפויים מדיאלוג טרנספורמטיבי?
מה הם ערכים ועקרונות מנחים של תרבות דיאלוג?
אילו הם מבחני ההצלחה הבסיסיים?
מהו קהל היעד הפוטנציאלי ואיך לפנות אליו?
מה החסמים האפקטיביים במפגשים?
מה הם מאפייני התנהגות וכללי סגנון של הנחייה מועילה?
איך להתמודד עם אי-סימטריה ופערים, כעסים, האשמות ופגיעויות?
מה האתגרים בפני מנחי דיאלוג? ממה כדאי להזהר?
מה המשאבים והמאפיינים שיש לחפש ולטפח אצל המשתתפים?
עד כמה יוכלו מפגשים לשמש כמעבדה לפיתוח ושיפור?
איך תועבר תרבות הדיאלוג אל מחוץ למפגשים?
איך יגויסו ויוכשרו מנחים?
ועוד...

Asher Shla'in

Workshop

A Strategy for Transformative Dialogue

Promoting a **culture of dialogue** with a reasonable level of authenticity and respect requires a bold, purposeful and realistic form of facilitating, such that will suit segments of the population which as yet don't find their place in customary frameworks.

The following are questions that arise in this context – to which answers are suggested, to be discussed and criticized in the workshop.

- * What is **dialogue** in this context, as distinguished from any other way of discourse?
- * What achievements are expected from transformative dialogue?
- * What are the values and principles that would guide a culture of dialogue?
- * What are the basic tests of success?
- * What is the potential target audience and how to address it?
- * What are the effective barriers that arise in encounters?
- * What are the characteristics of behavior and the rules of style for useful facilitation?
- * How to deal with asymmetry and gaps, anger, accusations and vulnerabilities?
- * What challenges the facilitator? Of what it is worth while to warn?
- * What are the resources and characteristics to look for and advance among participants?
- * Can the encounters serve as a laboratory for further development and improvement?
- * How to extend the culture of dialogue to the world beyond the encounters?
- * How to recruit and train facilitators?
- * And more...

דר' ברוך עובדיה

הרצאה והתנסות

רב שיח קבוצתי אינטר- סובייקטיבי להבנה ולקבלה של האחר – תיאוריה ופרקטיקה

ההנחה ש"האחר מהווה אובייקט להשלכות", הנה אחת מאפשרויות התייחסות רגשית וקוגניטיבית – מודעת ובלתי מודעת של סובייקט לאובייקט. כל התייחסות מחייבת אישוש הן של ה"סובייקט" והן של ה"אובייקט" שאכן ברור לו מה הוא מרגיש ומבין-יודע ביחס האחר אליו. חיוניים ליצירת מרחב אינטר סובייקטיבי להידברות פורייה בנושאים ספציפיים, בחינה וזיהוי כלל התייחסויות הסובייקטים אל ה"אחר"ים בתוך עצמם ובקרב חברי הקבוצה, וככל הניתן – סיבותיהן המודעות והבלתי מודעות; היכרות עם "האחרים" הנוכחים והלא נוכחים המהווים מושאים קונפליקטואליים כסובייקטים וכאובייקטים כאחד ובידולם המובחן אלה מאלה. פתיחות המרחב מתאפשרת הודות למימוש מאפשר את הזכות לבטא כל עמדה וההתייחסות אליה לגופה, לרבות של המנחים, תוך הבחנה במובדלות בינה לבין המחזיק בה, הבנת משמעותה והאפשרות לחיות אתה בשלום.

טל שורץ

סדנה

"חמוש במשקפים" - לראות מבעד לקונפליקט (את האחר)

חקירת תהליך השינוי, ביחס "לאחר", מהאני האישי, לאני הקולקטיבי, במפגש בין תרבותי- קבוצתי. ערך הרב תרבותיות, נמצא בבסיסה, של כל התערבות קבוצתית, השואפת להגיע, בתוך קבוצה, למצב שקימת בו לכידות, המכבדת את הייחודיות של הפרטים, בתוכה. עקרון המרחב המשותף בתוך קבוצה, הוא מפגש שנוצר, כתוצאה מהסכמה משותפת של המשתתפים על אזור מוגדר, שבו ניתן להם חופש מסוים, לנוע לקראת האחרים, התנועה כרוכה ביותור זמני על (סטראוטיפים, אידיאולוגיות). בהנחה שהמפגש מתרחש כאשר ייבנו גשרים רגשיים, ברמה האישית, של המשתתפים. חוויה רגשית ברמת הפרט, היא גשר שבו יוכל להיווצר רגע דיאלוגי, הבנה וקבלה של האחר. זוהי סדנה חווייתית המזמינה ליצור באמצעים אמנותיים ומשלבת שיח דינאמי על האני, המפגש עם האחר והיווצרות המרחב המשותף.

דר' אבי ברמן

הרצאה

"עמים נבחרים" – על התנגשות האמונות וגורלם של אנשים

אנחנו יודעים כי אלוהים בחר בנו כי כך כתוב בספרי הקודש. יום אחד, עם התרחבות המפגשים שלנו בעולם, מובא לידיעתנו כי יש עוד עם אחד היודע, מתוך כתבי הקודש שלו, כי אלוהים בחר בו. מה יקרה עכשיו? בסדנה נעסוק בהתרחשות הבין אישית והבין קבוצתית הנובעת מהתנגשות אמונות כזו. נבחן את היחסים בין הנבחר היחיד לנבחר היחיד האחר וכן בין הנבחר למי שרואה את עצמו ככל-אדם, כמי שלא מבקש להיות נבחר. נערוך התנסות קצרה ולאחריה שיח שבו גם שיתוף אישי בקבוצה וגם תובנות כלליות הנוגעות לתחומי עיסוקנו במדעי ההתנהגות.

דר' רמי בן-ישי, מר ראג'יח בדראן

סדנה

יחסי גומלין יהודים ערבים – בשלטון המקומי - פנטזיה-מודל-מציאות**עבודה ביחד בסיטואציה של קונפליקט****תפקיד מודל יחסי גומלין ביצירת אזור תעסוקה יהודי – ערבי בגליל**

לפעמים צריך פנטזיה כדי לייצר מציאות חדשה. סדנה זו היא על מקרה כזה. הפנטזיה הייתה של סטודנטים במסגרת תוכנית MA בשלטון המקומי. היא דברה על צרוף ישובים ערבים לאזור תעשייה קיים בגליל – בר-לב. תוך שימוש במודל F 7, הם הצליחו לייצר דיאלוג שקרם עור וגידים. כיום הפרויקט אושר, זכה לשטחי אדמה ותקציבים נכבדים והוכרז על ידי מר שמעון פרס כפרויקט מודל לפרויקטים אחרים. בסדנה יוצג האירוע, ונתנסה בעבודה על בסיס המודל בשתי קבוצות בעברית ובערבית.

Dr. Rami Ben-Yshai, Mr. Rajih Baddran

Workshop

Fantasy – Model – Reality - Working together in a conflict situation – The roll of an Interactions model in Creating a Jewish – Arab employment Zone.

Some times it takes a **fantasy** – to create a new **reality**.

This workshop is about such a case.

The story

In 2006, A group Arabs and Jewish students, had the idea of including an Arab employment Zone into an excising Jewish industrial zone. The group managed to fight prejudice and hostility, first amongst themselves, than with the different partners on local and national levels. Today, the first stage of the program is on its way to change the reality of the region.

The Fantasy

- **Narrowing gaps** between Israel's center & periphery.
- Relieving tensions & building **trust** between neighboring communities.
- **Empowering** communities to shape their environment & create an atmosphere of reconciliation.
- To create **10,000 + jobs**

The Model: The 7 forms of Interaction Model

The Model aims to create synergy between individuals, units or cultures in organisations and communities, and to eliminate wrong forms of interrelationships.

The Reality

- Shimon Peres, Israel's president, has announced it – a state model project for many more to come.

Goals of the session:

- Learn how to use The 7 forms of Interaction Model in a cross-cultural setting.
- Demonstrate the roll of an OD Interactions model in a conflict between nations.
- This will be carried out in 2 groups (Hebrew and Arabic).

יפי שפירר

סדנה

סוציודרמה - הקבוצה במרכז הבמה

סוציודרמה היא שיטה חברתית של חינוך. היא נותנת לנו להשתמש בדמיונו לצורך אימון הכלים החברתיים בתוך הקבוצה ללא נשיאה בתוצאות שליליות של טעויות שאולי נעשה, כפי שעלול לקרות אם נעשה אותן הטעויות בחיי היום יום.

מטרותיה העיקריות הן:

שיפור ההבנה של מצבים חברתיים. הגדלת ההבנה של המשתתפים בנוגע לתפקידים שלהם ושל האחרים ביחס לסיטואציה. שחרור רגשי כשהאנשים מביעים את רגשותיהם בנוגע לנושא.
ההבדל בין פסיכודרמה וסוציודרמה הוא שפסיכודרמה מתבוננת בשורשים של הבעיות האישיות בעוד סוציודרמה מתבוננת בקרקע שבה שורשים קולקטיביים נוצרו.
מורנו האמין שהסוציודרמה והסוציודרמה יוכלו לקדם את השלום העולמי! הכישלון שלנו לתקשר באופן אותנטי האחד עם השני, אדם לאדם או מדינה למדינה, נשאר הבעיה המרכזית. פתרון בעיית תקשורת זו, יכולה להיות מוגדרת כמשימה סוציודרמטית.

"כוס התה והספרים הישנים" – סדנת היכרות

יחסינו עם המציאות, עם העולם, עם הזולת, מושפעים לא אחת (ולא מעט) מן הכלל הפנימי, הנרקיסטי ביסודו, לפיו: מה שמוכר זה טוב (וזה אני) ומה שזר זה לא טוב, ואפילו רע (וזה לא אני). חלק מהתפתחות בריאה, תקינה, הוא הפיכת הזר למוכר, או הרחבת מרחב המוכר. בסדנה התנסותית זו, ננסה לשחק (מעט) עם אפשרותנו להרחיב את מרחב המוכר, כלומר להכיר את הזולת (ואולי גם את עצמנו).

Thursday Evening: Fred Johnson- A CEREMONY OF REMEMBRANCE

This evening program is an interfaith journey which weaves the essence of the Abrahamic traditions together through the participation of faith leaders from the Abrahamic family. Chant and spoken words of Divine remembrance are shared in a sacred mosaic which inspires us to remember our connection to our Creator and celebrate the thread of our common spiritual tapestry. Representatives from the Jewish, Islamic and Christian cleric communities will serve as our guides through this 90-minute journey.

Distinguished Guests: Rev. Robert Chase, Dr Omar Rai, Rabbi Naama Kelman, Rabbi Levi Weiman-Kelman, Eliyahu MacLean

יום ו'

דר' יוסי טריאסט

הרצאה במליאה

הפגיעה השלישית – מסעותיו ועלילותיו של הסובייקט האנליטי באוקיינוס האובייקטים

שלוש פגיעות ספגה האנושות בגאווה, גרס פרויד. הראשונה, הלא היא המהפכה הקופרניקאית שניפצה את האשליה שהעולם הוא מרכז היקום. השנייה הריהי התיאוריה הדרוויניסטית שהפריכה את האמונה שגזע האדם הוא "נזר הבריה" ואילו השלישית, זו שאליבא דפרויד הכתה באדם את הפגיעה הקשה והמכאיבה מכולן, הייתה הפסיכואנליזה, שבהתעקשותה לצלול אל נבכי הלא-מודע בשרה לו שלא זו בלבד שאינו מרכז הכול ולא זו בלבד שאינו ראשון לכל אלא שהוא אישית רחוק משלמות עד כדי כך שהוא אפילו "אינו אדון בביתו שלו" (פרויד, 1917).

"סיפור מסעותיו ועלילותיו של הסובייקט האנליטי" הוא סיפור תרומתה של הפסיכואנליזה לחילוץ קולו של הסובייקט המערבי בן זמננו מן האילמות הנגזרת עליו מחדש – גם בעטיה - בכל דור ודור. הוא עוקב אחר גלגולי (מושג) הסובייקט מרגע "המפץ הגדול" הבורא אותו כישות המקיימת זיקת יחס דיאלקטית עם האובייקט. טענתו, כי עצם קביעתו הראשונית של פרויד לפיה זהותו של הסובייקט מכוננת באמצעות מיניותו הלא-מודעת, גוזרת את גורלו לנוד בין סובייקט ואובייקט, עצמי וזולת, כמטוטלת הנעה הלך ושוב מבלי לחזור אי פעם לנקודת המוצא שלה, כאשר התנועה יוצרת בהדרגה מעין הולוגרמה שלה יקרא הסובייקט מרגע מסוים: "אני".

ההרצאה מתעדת אם כן את יומן מסע הנדודים רצוף ההרפתקאות של הסובייקט האנליטי באוקיינוס האובייקטים תוך שימוש במפות מתחלפות (שאינו מופיעות בהכרח בסדר ליניארי): ממפת ה- One-person psychology ל- Two person psychology – ל- Three person psychology ומשם למפות חדשות של Group-Organization-Systems psychology - ועד לתצפית אל אפק האינסוף של המטריקס, הלא-מודע החברתי, שעקרונות הארגון שלו מזכירים באופן פרדוכסאלי יותר מכל את עקרון הארגון של הלא-מודע הפרטי שלנו – זה שפתח את מסענו. במהלך המסע מתחוללת "מהפכה קופרניקאית" בעולמו של הסובייקט האנליטי כאשר הוא מגלה בהדרגה גם את האובייקט שלו כסובייקט-בזכות-עצמו ובהדרגה מזהה עצמו כישות "אינטר-סובייקטיבית".

הצעתה לשחרור גלעד שליט תחבר את הדיון לפרדוכסים שמציבה בפנינו הדיאלקטיקה סובייקט-אובייקט בהקשרה הקבוצתי-ארגוני-חברתי, ותמנע נחמה של Happy ending.

Olya Khaleelee

הרצאה במליאה

**LEARNING FROM THE INSIDE OUT:
GROUP RELATIONS AND SYSTEMIC APPLICATION**

This paper describes the development of group relations at the Tavistock Institute from its origins in work carried out during World War II known as the Northfield Experiments. The dilemmas faced at that time between addressing individual need and systemic functioning were transformed during the post war era into the use at the Institute of an action research model and the development of the Leicester Conferences. The innovation of the Very Small Group into conference design during the 1970s is examined and attention is drawn to the more recent wider system psychodynamic perspectives. An example is offered of VSG dynamics from my work with senior executives.

Olya Khaleelee's professional roles include corporate psychologist and organisational consultant; she has a particular interest in organisational transition and transformation. She has worked with the Tavistock Institute for over 20 years in developing group relations both in the UK and abroad, has been on the staff of many conferences and was the first female director of the Leicester Conference. She directed the Institute's conference: 'Leaders in Changing Organisations' for the last three years

Dr. Eliat Aram

הרצאה ושיחה במליאה בשיתוף דר' יוסי טריסט

**The individual and the system in group relations conferences:
an irresolvable tension or an object-subject dance?**

Eliat will be called forth by Yosi Triest to explore the question above drawing on her Gestalt psychotherapy theory, particularly Buber's dialogic notions of 'I thou/ I- It'; on her experience and ethos of conference directing and; on their joint experiences of taking up staff roles in the Tavistock Institute's flagship Group Relations conference, Leicester 2010 and 2009. Through this focus Eliat and Yosi will discuss the possibility of a systemic dialectic which does not neglect the individual and sustains the rich discourse of the object as subject.

Eliat is the Executive Director of the Tavistock Institute of Human Relations. In addition to her executive leadership role, she is a practicing chartered psychologist and a gestalt psychotherapist, working as a leadership and coach, process consultant for organisations both in the public and private sectors with key interest in leadership development and strategic change in complex large systems, with specific emphasis on multi-culturalism and diversity. Her work is based on Group Relations methodology and systems psychodynamics perspective; Gestalt theory and therapy; and on applied complexity theory.

Viveca Hazboun, M. D.

הרצאה

Mental Health Services and Experience in West Bank

The author would like to present her experience in developing and rendering mental health services in the West Bank by presenting the different services that she helped develop then addressing some clinical vignettes that will allow for a discussion of the theory in the services rendered. The author will also like to address some research that she has accumulated in the clinical services that she has rendered and again address the analytic theory that helped her understand and provide these services and investigations. Sigmund Freud's aggression and sexuality instincts, his defense of projection will be addressed, Margaret Mahler's developmental stages will be discussed, also Melanie Klein's projective identification defense will be presented; all these theories will be addressed as they relate to the conflicted area and population where the services and research were rendered.

It is the hope of the author that these thoughts will inspire others to promote mental health services in conflict area and provide hope that despite some very difficult maybe even hopeless situations people can see beyond the obvious pain and maintain human qualities of compassion and communication.

אורי לוי

הרצאה

חלוקה ל'הם' ו'אנחנו' כמבנה עומק פסיכולוגי: על הקושי המבני בדיאלוג עם ה"אחרים"

על החלוקה ל'הם' ו'אנחנו' והקושי בדיאלוג בין קבוצתי נכתב רבות. בהרצאה זו אנסה לנתח ולהבין את התופעה באמצעות המושג 'מבנה עומק פסיכולוגי', שטבע תומס אוגדן. בעקבות אוגדן, ניתן להבין את החלוקה ל'אנחנו ו'הם' כהדגמה של מערכת בינארית נוקשה, הפועלת לפרש גירויים בסביבה באמצעות שני קודים בלבד – אינסטינקט החיים ואינסטינקט המוות. נוכחות ה"אחרים" אינה ניתנת לחקירה וללמידה, מכיוון שקבוצת ה"אנחנו" פועלת מתוך הגיון הגנתי אדפטיבי על פיו נוכחות האחרים פירושה סכנה. "ידיעה" זו מתחזקת באמצעות מערכת אידיאולוגית, שמבטאת את "הלך הרוח" הקיים במערכת הסגורה של פנטזיות מארגנות דיכוטומית את עולם הגירויים והתפיסות. שינוי, שמתבטא ביכולת 'ללמוד מן הנסיון', אפשרי דרך הכלת ההזדהויות ההשלכתיות ופתיחת מרחב אינטר סובייקטיבי ויצירת הישלישי האנליטי.

דר' יצחק מנדלסון

הרצאה

הפגיעות והצורך במיגון (protection) במרחב דיאלוג בתנאי קונפליקט: שני מושגים להבנת יחסים בין צדדים בקונפליקט

מטפורה טופוגרפית של מקום תשמש לנו כדי לתאר מה קורה ביחסים בין צדדים הנפגשים במרחב של דיאלוג בתנאי קונפליקט. ננתח את דינמיקת היחסים בין הצדדים כיחסים הניזונים ממנגנוני הפגיעות של המשתתפים ובאופן בו כל הנוגעים בדבר: משתתפים ומנהלי הדיאלוג מגויסים למגן (to protect) את מרחב הדיאלוג. אנו מניחים שככל שהצדדים בדיאלוג מופעלים ע"י מנגנוני פגיעות בדרגה ראשונה(המאופיינים בתגובות מהירות, בלתי מובחנות וללא פרופורציה) מרחב הדיאלוג נותר ללא מיגון, וללא גורם אחרי לשמור עליו כדי לקדם את מטרותיו. נתאר בהרחבה את מושג "מנגנוני פגיעות" ואת עקרונות המיגון.

מישאל חירורג, גליה נתיב

סדנה

על הגלוי, הסודי והמסתורי בדיאלוג

שלושה ממדים של הנפש מקדמים ומעכבים את הדיאלוג בין אנשים. הגלוי הסודי והמסתורי. ההיבט הגלוי של התקשורת הוא הפשט שאינו דורש הבהרה. הוא ברור. ייצוג של העולם החיצוני. המימד הגלוי מבטא יחסים קרובים בין האגו לבין העולם, הטבע החברתי של התודעה והיחס בין העולם החיצון והעצמי כעובדה אנושית בסיסית. אנחנו דנים פשוט בחוויה שהוכחה עד כה כנכונה. המימד השני של התקשורת הוא המימד הסודי ויש לו ערכיות כפולה. מצד אחד סודות כשהם מרובים מידי וכשהם בעלי איכות 'מרעילה' יכולים להוות מחסום לתקשורת. מצד שני סודות יכולים לעזור לקדם את התקשורת כאשר אינפורמציה פנימית מסוימת מוחזקת כדי לעזור להגיע לזולת ולהבינו. המסתורין בתקשורת הוא דרך של השתתפות עם הזולת בחוויה קוסמית שהיא מעבר לאישי והפרטי. מימד זה מבטא כל אספקט של חוויה שאינו ניתן להבניה לוגית והוא מעבר לרציונאלי. סוג של חוויה הגורמת לנו להיתפס בה יותר מאשר לחשוב עליה. בסדנה נעסוק בקידום הדיאלוג בין אנשים ונבדוק כיצד כל אחד מהמימדים הללו תורמים ומעכבים דיאלוג.

דר' שולמית גלר, תמי אלעד

סדנה דינמית התנסותית

השומר אחי אנוכי?

יחסי אחים, במשפחה כמו גם בין תרבויות ודתות מתייחסים לדמיון ולשוני כאחד: פוטנציאל לקרבה, ליחסים מספקים, כמו גם לקונפליקט והרס. סיפורם, המוכר עד אימה, של קין והבל, מעורר רגשות מורכבים אודות הדינאמיקה המיוסרת של תחרות בוושה ואשמה, המסתיימת במוטיב רצח האח הידוע. מוטיב המדגיש את ההכרה שיריבות בין אחים היא תחושה המשותפת כמעט לכל בני האדם, כמו גם את האזהרה שעלינו להבין העוינות, לשמור אותה תחת שליטה, ובעיקר להיות רגישים לרגשות אחינו/האחר.

האנליזה הקבוצתית מעודדת תקשורת רב-ערוצית כחלק מבניית הרשת (מטריקס) במעגלים הנוגעים לפרט, לאחר ולחברה. העבודה בקבוצה המתמקדת באחר/אחי, על משאלותיה, שונותה, ומורכבותה, תסייע לחקור הערכים הקבוצתיים השונים, הפחדים הפרימיטיביים, וצרכי השיתוף. הפיכת המושג לוורבלי, תרגומו והבנתו לבד ועם אחרים, יאפשרו אינטגרציה והומיאוסטזיס מחודשים.

שׁוֹשׁ אַבְרָמוֹבִיץ' הַרְטוּם

הרצאה

פְּתָרוֹן קוֹנְפְּלִיקָטִים וּמְנִיעַת אֲלִימוֹת בְּאִמְצָעוֹת דִּיאֲלוֹג מוֹסִיקָלִי

החברה הישראלית היא חברה מגוונת הסובלת מששעים, פערים ומחלוקות הבאים לידי ביטוי בכל מקום: בבית, בכיתה, בחצר בית הספר וברחובות הערים והישובים. הבנייתה של החברה הישראלית לחברה המושתתת על ערכים של כבוד, סובלנות, פתיחות לשונות תרבותית, הקשבה, שיתוף ודיאלוג - היא מטרה שטרם הושגה.

למוסיקה - שהיא שפה אוניברסאלית - יתרונות רבים: היא יכולה להשרות אוירה רוגעת, או לשחרר כעסים; יש ביכולתה להפחית אלימות, היא מצריכה שיתוף פעולה ועבודת צוות, ריכוז והקשבה, היא מעודדת צריכה תרבותית, ומעל הכול - מרחיבה את הלב ויכולה לטעת שמחה ואופטימיות. באמצעות המוסיקה מתפתחים משמעת, התמדה, אמונה ביכולת האישית והקבוצתית ובטחון עצמי.

התכנית מתייחסת להקשבה ופתיחות, תהליך זרימה ויכולת יצירתית - הדרושים הן לגישור והן למוסיקה על מנת להתקיים כשפה והיא מועברת באמצעות סדנה העוסקת בתקשורת במצבי קונפליקט, בדיאלוג המוסיקלי, בגישור ובפתרונות באמצעות הגישור המוסיקלי.

מטרות התוכנית:

- קידום דיאלוג אמיתי המבוסס על שותפות והסכמה.
- בניית גשר מוסיקלי במרקם הרב-תרבותי הישראלי.
- הגברת היכולת לאוטונומיה אישית וקבוצתית.
- פיתוח יכולות להתמודדות עם קונפליקטים ופתרונם.
- התמודדות עם ביטויי רגש ותיעול כעסים.
- יצירת אקלים של כבוד, סובלנות, פתיחות ומעורבות.
- פיתוח מנהיגות ויצירתיות.
- פיתוח כישורים אסתטיים.

אריאלה ברזל

סדנה דינמית

"גשר מעל מים סוערים" - סדנת פסיכודרמה קבוצתית- אנליטית

באמצעות מילים, קול וצליל, פעולה ומשחקי תפקידים תחקור הקבוצה קונפליקטים תוך אישיים, בינאישיים וקבוצתיים- חברתיים... ותחפש גשרים.

נתנסה ביצירת המטריצה של "הקבוצה כשלם". נפגוש ודאי אי אלו קונפליקטים וקרעים. נחפש גשרים, המאפשרים התקשרות אל האחר הזר והשונה.

נסה ליצור תנאים לאופציות חדשות על מנת לאפשר הרחבת המטריצה הקבוצתית כך שתוכל להכיל את ניגודיה.

Ariella Barzel**Group-analytic psychodrama workshop****"Bridge Over Troubled Water"**

Through words, sound, voice, enactment and role-playing we will have the opportunity to explore personal, interpersonal and group conflicts... and look for bridges

We shall experience the "group as a whole" creating its matrix. We will probably meet some conflicts and splits

We will look for bridges within the self to connect with the other

We will try to create the conditions for new options to enable the expansion of the matrix to contain its opposites

Teresa von Sommaruga Howard

Dialogue Group

How is it possible to become a subject when one feels like an object?

An ongoing group over the congress is offered to give participants the opportunity to reflect on their own experience in the present moment along with the influence of their individual and shared history and to draw some tentative conclusions about how it might be possible to become a subject when one feels like an object.

Larger groups and median groups, because of their size, have a tendency to evoke historical traumatic cultural and social situations that are difficult to talk about. Until anxiety can be sufficiently contained and differences talked about, the group will tend to polarise into opposites so people fight each other instead of trying dialogue.

ד"ר רובי פרידמן
הרצאה במליאה

שני חלומות, ה"מציאות של הסובייקט" ועקדה - על דיאלוג במרחב האינטרסובייקטיבי

אנסה לתאר שלושה אספקטים טרנספורמטיביים פוטנציאליים שעובר מנחה של קבוצה הנפגש עם תהליכים קשים של איבה, אימה ושנאה. יובאו דוגמאות של ההיבטים הבין אישיים של סיפור החלום, המקדמים עיבוד של קורבניות ואשמה. נדון גם בצורך להיתמך בחרדות והאומץ הדרושים לשם התקרבות הנחוץ בדיאלוג. נדון בתרומה של הגישה ההתייחסותית כדי לקדם תהליכים בקבוצה. דרך תיאור של הפרעות יחסים (לעומת הפרעות אישיות) ניתן אולי להוסיף להבנתנו של צרכים בסיסיים כגון: השתייכות, חרדות דחייה והדרה. הקושי להכיל חולשה, קירבה ותוקפנות יעזרו לנו להעמיק ביחסים בין אובייקט לסובייקט.

ד"ר רובי פרידמן, פסיכולוג קליני, אנליטיקאי קבוצתי, ממייסדי המכון הישראלי לאנליזה קבוצתית, ועד מנהל של החברה הגרופאנאליטית הבינ"ל, יו"ר לשעבר של העמותה הישראלית להנחיה וטיפול קבוצתי; עובד בקליניקה פרטית ובאוניברסיטת חיפה, מלמד ב IIGA, מנחה ומשתתף בקבוצות דיאלוג עם פלסטינים ובקבוצת דיאלוג בין מערב לאיסלם יחד עם ואמיק וולקן ולורד אולדרדייס.

Prof. David Gutmann

Theoretical approach

Object, Subject, Abject

“Object, Subject and Abject” share a common etymological root, with different spatial prepositions. Exploring the relations between them means engaging in a dialogue about the possibilities of transformation, including regression, either from object to subject, or from object to abject.

According to what conditions an object is turning either to a subject or to an abject figure?

The topography and more precisely the spatiotemporal approach coming from S. Freud and even more from J. Lacan might allow us to clarify the conditions, the characteristics and the consequences of both itineraries.

Some accurate examples will illustrate our approach, this route which drives us to desire.

David Gutmann was very much influenced by Wilfred Bion and, in 1989, he launched together with Jacqueline Ternier-David Praxis International. He is presently Chairman and C.E.O. of Praxis International; he is also the executive Vice-President of the International Forum for Social Innovation and conducts the fourth Leading consultation programme in collaboration with the school of Management of Bath University in UK.. He is also President elect of International Association for Group Psychotherapy and of Group Processes (IAGP); he also initiated in many countries (France, Peru, Cuba, Israel), various international symposiums on Transformation and TransformaCtion, and he is still leading them.

פרקטיקה טיפולית שיתופית כפי שהוא מודגמת על ידי עמותת ידידי בית חם

עמותת "ידידי בית חם" מפעילה מסגרות טיפוליות לנוער בגישה ייחודית, המפגישה בין תפיסות של צדק חברתי וגישה דינמית לטיפול ושינוי. ארצה להדגים פרקטיקה שיתופית זו בעזרת שני מקורות: עבודתה של ג'סיקה בנג'מין (2005) בנושאים של הכרה הדדית ותפיסת הטיפול הפמיניסטי של לורה בראון (Brown, 1994). אטען כי השילוב בין ראייה אינטרסובייקטיבית של יחסים ובין התייחסות כנה ליחסי הכוח המתקיימים בטיפול, יוצרים מפגש משמעותי בין העצמי לאחר המאפשר תהליכי שינוי משמעותיים.

הדיאלוג המורכב בין העצמי והאחר, תשומת הלב ליחסי הכוח במפגש, החיפוש אחר "נקודות איזון" ביחסים והדרך שכל משתתף עובר בתהליך, יוצרים את היכולת להכרה הדדית מהותית. זוהי הזדמנות למפגש של סובייקטים, המאפשר ליחיד לצאת מבדידותו ולהרגיש קיים בתוך יחסים.

הגר דרור-מליניאק

הנחיית קבוצה התנסותית, הרצאה

שיחה והתבוננות גתהאנית כדרך להבנת האחר

הפסיכולוגיה שאפה תמיד לגלות את הסמוי שמאחורי הגלוי. לחשוף את זה החבוי בין המלים, המחוות, ההתנהגויות, להאירו באור של הבנה ולתת לו פשר.

בשיחה טיפולית הנובעת מאמנות השיחה הגתהאנית, לומד המטפל להתכוון לרמת תודעה עדינה וגבוהה יותר. לאפשר לשקט לחיות כנוכחות ממשית שמתוכה נובעות המלים, כך שהשיחה היא חיה, עמוקה ו"נושמת". ההתבוננות הגתהאנית מאפשרת למטפל לקלוט את המטופל (או כל "אחר") ברבדים שונים של ישותו – למן מבנהו הפיזי, כוחות החיים והנפש שלו ועד האינדיבידואליות הייחודית לו. התבוננות זו הופכת למחווה מרפא כשהיא מהדהדת בנפש המטפל ומתרחשת מתוך אקטיביות פנימית, תוך שמירה על אובייקטיביות.

Sima Ariam, PhD. CGP.

סדנה

Mirroring in groups: A Means to Promote Resilience Dialogue and Resolve Conflicts

Since human communication begins with the caretaker's dyadic mirroring, it is no surprise that mirroring could be used as a tool in resolving inter/intrapersonal conflicts and enhance dialogue.

Both Winnicott and Kohut recognize mirroring as primary transference. Kohut's concept "I am reflected therefore I am" emphasized the importance of mirroring as crucial in the development of the sense of self.

Research on Attachment Theory recognizes how the early interaction between the infant and the first object and the kind of mirroring it receives plays a crucial role in the person's attachment patterns - secure, ambivalent, avoidant and disorganized. Mirror neurons studies seem to conclude that mirroring is

ubiquitous across all caregiver's interactions and therapies and thus has particular implication for the

concepts of projective identification, transference and counter transference in the therapeutic process. In

Group therapy the group can be experienced as a "hall of mirrors" a place where the individual has a unique opportunity to be reflected through different eyes and relate to different transference figures.

Based on Greek mythology and Biblical Midrash this workshop will demonstrate how the use of the physical mirror in a supportive group setting can be instrumental in fostering resilience, and enhancing

dialogue. Because of the presence of multiple individuals in the group acting as observers, interpreters and maturational agents, group members have an opportunity to experience multiple reflections and become more aware of their defenses and the denied parts of the self.

Teresa Von Sommaruga Howard

Case Study

I feel like throwing a bomb!

My experience of working with the Mutual Acknowledgement Project for Israelis and Palestinians, in the presence of invited Internationals, is described using illustrated slides.

Initially invited in to conduct the large group alone, at the last minute I was instructed to share this role with a peace worker using a humanistic approach. This 'partnership' did not endure. Open dialogue using a group-analytic approach was feared to be re-traumatizing.

This presentation reflects on my continued participation with this project and the resonance between my role in this group and the actual experience in this part of the Middle East and asks some tentative questions about a possible way forward.

Friday Evening: Fred Johnson JOURNEY OF THE HEART

This performance of Chant and Poetry is a melodic excursion through the poetic verses of some of the world's greatest writers of heart centered linguistic rhythm and rhyme. Both spoken and sung, words of "loving" both the journey of life itself and the Creator of this life journey will be acknowledged and celebrated. It is an evening designed to entertain and entrain the heart to heed the love call.

Come experience and evening of melody and joy.

יום שבת

ד"ר אסף וולף בן-שחר

סדנה

נפש רחבה – אני מצומצם ואני רחב במרחב הטיפולי

השאמאן מחליק על פני חבלים. בתפיסה השאמאנית הקלאסית כולנו מחוברים בחבלים אנרגטיים, והשאמאן מסוגל להחליק על פניהם – לשנע את מוקד העצמי שלו ולהיפתח לתנועה ברמת הזהות: להרחיב את האני כדי להכיל את האחר ו/או להיות עם האחר.

הפריחה המרגשת של פסיכואנליזה התייחסותית וההדגש על המרחב האינטרסובייקטיבי פתחו צוהר לעבודה טיפולית הנשענת על ההתמסרות אל, וההשענות אל תוך, האני הקולקטיבי. אולם עבודה דומה פותחה ויושמה שנים קודם בעולם של טיפול סיסטמי (בייטסון) ובעולם ההיפנוזה המודרנית (אריקסון, גילגן).

הסדנה המוצעת תשתמש בכלים מעולם ההיפנוזה והשאמאניזם ותציג דרכים לפתוח את האני הקבוצתי ולפעול בתוכו דרך הדהוד וגוף, נלמד להכיל את השונה בתוכנו ולפעום בין האני המצומצם לאני הרחב.

ברכה הדר, דר' מייק טפליץ

סדנה

המפגש בין עולמי הפוליטי/תרבותי לעולמי האישי

כל אחד מאתנו התנסה בדיון עם אחר/אחרים בעמדות פוליטיות ו/או תרבותיות מנוגדות, שהופך לזירת התנצחות. מהיכן נובעים הרגשות העוצמתיים שבעולמנו הפוליטי/תרבותי?

כיצד חוויות מוקדמות משפיעות על יכולתנו להקשיב ולהבין את האחר ואת עצמנו? כאנשי מקצוע העוסקים בעבודה קבוצתית אנו מחויבים לתרום להבנה של תהליך מורכב זה. בסדנה ננסה להבין את הקשר שבין זהותנו הפוליטי/תרבותית לזהותנו האישית. מה מתוך עולמנו הפנימי לא מאפשר להקשיב, מה מסכן אותי בעמדה שנאמרה?

זוהי התנסות קשה, מפחידה, אולי לא נצליח, אבל אולי כן....

הלא מודע חברתי הישראלי במפגש עם ה"אחר"

הלא מודע חברתי מתייחס לקיום הסדרים חברתיים, תרבותיים ותקשורתיים שאיננו מודעים להם, ושלחם השפעה על ההתנהגות, התקשורת והקשר של החברים במערכת החברתית. הוא כולל חרדות, פנטזיות, הגנות, מיתוסים, וזכרונות משותפים לבניות החברה, מושפע על ידי כוחות פוליטיים-כלכליים-תרבותיים-וחברתיים, ורגיש במיוחד לטראומות היסטוריות לא מעובדות.

הלמ"ד החברתי הישראלי טעון בהנחות סמויות כהיותנו "עם בחירה", ישראל ככור היתוך ליהודים מהתפוצות שעלו לארץ המובטחת, מיתוס ה"צבר", הצורך "לא להיות פרייאר", הגנות של פיצול, הכחשה והשלכה, והזכרונות הקולקטיביים של רדיפות, פרעות והטראומה של השואה. לאלו יש השפעה יומיומית ולא תמיד מודעת עלינו כיחידים וכאומה. במפגש עם האחר והזר למ"ד חברתי זה מטיל מגבלות שאיננו ערים למקורם העמוק.

בסדנה נבחן קיום המגבלות הללו.

הסדנה תיפתח ותיסגר בהצגה תיאורטית ורובה תהיה התנסותית.

הושע לביא

סדנה

"סובייקטים של תשוקה"- התמרת התשוקה הבולמית לאובייקטים, בתשוקה מזינה בין סובייקטים**הגידה לי שאהבה נפשי... קול דודי הנה זה בא...**

(שיר השירים: פרק א', פס' 7; פרק ב', פס' 8)

המטאפורה של "חברת הרשת הצרכנית המודרנית", חברה שלוקה בבולמיה לאובייקטים, היא מטאפורה רבת משמעות להבנת החברה ואולי אפילו לסימון דרכים להחלמתה האפשרית. הבולמוס (הצריכה הקדחתנית) לאובייקטים "שוויים" על פי קריטריונים שמוכתבים על ידי חברה צרכנית, כמו גם הקאתם (זריקתם לפח) של אובייקטים אלה והחלפתם התזזיתית באובייקטים חדשים, הפכו כבר מזמן לממדי מגיפה. הכוונה לאובייקטים כמו: מוצרי צריכה; גאד'טים למיניהם; פריטי לבוש; כמו גם קריאה לעיצוב הגוף הנשי (והגברי) כאובייקט לתאוה ולרודנות הרזון ומיתוס היופי; ובכלל זה גם ניתוחי פנים שהופכים את 'פני האחר' של עמנואל לוינס לפארסה אירונית. אנו מוצפים באין ספור ספרי הדרכה איך לחיות נכון, איך להגיע לשלווה פנימית, או איך להפוך להצלחה כלכלית, דרך מודלים מוכתבים דוגמת "האבא העני" כאובייקט בזוי ו"האבא העשיר" כאובייקט נכסף; אלה הן רק נגיעות בסוג האובייקטים שעומדים בבסיס "מגיפת הבולמיה", שהחברה המודרנית "בולסת" ו"מקיאה" ללא אבחנה.

אובייקטים אלה, מוזרקים באינפוזיה, בתקשורת מודעת ולא-מודעת גם לחברת הילדים ומלמדים אותם מוקדם מדי, צריכה בולמוסית מהי, של חפצים ומה שיותר בעייתית, של בני אדם כחפצים. הם גם יוצרים תודעה שקרית של תשוקה כוזבת, כזו שאינה מתחברת לגוף או לנפש, אלא למותגים מוכתבים. כל אלה, יוצרים חברה ותרבות שאין בה תשוקה אמיתית לדיאלוג בין סובייקטים.

זאת ועוד, לא אחת הופכים אידיאלים ומטרות חשובים ואמיתיים בתחום הציבורי, כמו הכמיהה לשלום, היפוך מסיכוי לדיאלוג על שלום ודו-קיום בין סובייקטים, להצפה בולמית של סיסמאות נבובות על רדיפת השלום, שהופכות לאובייקטים מונולוגיים של סגידה עצמית.

בסדנה:

- נחקר את מטאפורת "חברת הצריכה הבולמית", בניסיון להבין אותה בתוך הקונטקסט של הפרעות האכילה שאף הן הפכו למגיפה בחברה המודרנית; ואין זו אנלוגיה מקרית: הפרעות האכילה עצמן, מהוות מטאפורה בראי עקום למצב החברתי, הרווי בצריכה של אובייקטים, ודל בתשוקה לשיח, מחשבתית, רגשית, תחושתית, חושי וחושני בין סובייקטים.
- נקיים שיח אינטרסובייקטיבי חווייתי בתשוקה לשיח בין סובייקטים. עידוד תשוקה כזו, עלול להיתקל במחסום הבושה והמבוכה, שכן לא ייתכן דיאלוג בין סובייקטים ללא מגע כן ופתוח בסוגיות של פחדים מאינטימיות, חששות מגילויי חולשה, כמיהות לתלות הדדית, וחרדות מתשוקות מיניות.
- ננסה להמיר את הביטוי הרווח כל כך בשיח השולט: אובייקטים של תשוקה, בביטוי אוקסימורוני במשהו: סובייקטים של תשוקה; בתוך כך ננסה בסדנה לבנות ביחד את המילון הרגשי האלטרנטיבי לתשוקה לדיאלוג בין סובייקטים.

דניאל ווייסהוט

סדנה

המפגש עם תרבות אחרת: הזדמנות לצמיחה (באנגלית)

אנו רגילים להתייחס לאלמנטים המצמיחים ומעצבי האישיות של המשפחה ולקשיי התפתחות הנוצרים, כאשר המשפחה אינה מתפקדת. לא רק המשפחה מעצבת אותנו. אנו נולדים לתוך תרבות אחת או יותר ונפגשים במהלך חייו עם תרבויות נוספות. גם לתרבות ולחברה ישנם אלמנטים מצמיחים ומעצבי אישיות. למשל, בתרבות אחת יכולה להיות דגש על סולידריות ותמיכה חברתית, כאשר בתרבות אחרת ניתנת חשיבות רבה לסדר ולגבולות. כך, כל תרבות מעודדת התפתחות אישית לכיוון מסויים. לעתים מה שאנו לא מוצאים בתרבות שלנו, נוכל למצוא בתרבות אחרת. בקבוצה זו נתבונן ונשתף בחוויות המצמיחות ומעצבי האישיות מאותן התרבויות בהן גדלנו ומאלו אתן נפגשנו לאורך חייו. זאת הזדמנות לבחון את האפשרות לחולל התמרה באמצעות המפגש עם תרבות אחרת.

חנה קדוש

סדנה

סוד השיח – מהו סודו של השיח המיטיב ?

מהי התנועה בין קבוצה של דיאלוג תחרותי בין נרטיבים, לבין שיח שיתופי של חווית הדיאלוג עצמה ?
 עד כמה אנחנו מניחים לעצמנו להשתתף בשיח החווייתי של המפגש הקבוצתי? מהו מרכיב הבחירה בין הדרך הפוליטית לבין הדרך האחרת ? בין שפת הכוח לשפת החוויה ?
 בשיח הקבוצתי המשתתפים מביאים את עצמם בדרכים ייחודיות הכוללות היבטים אישיים, חברתיים ותרבותיים של השתייכותם. שאלות אלו ואחרות עוסקות במרכיבי השיח והנרטיבים הבונים אותו. בסדנה נוכל להתבונן בחוויית ההשתתפות תוך כדי חקירת אופני ביטוייה ושפתם. בדרך של הרחבה נרטיבית אפשר יהיה להעמיק אל תוך חוויית ההשתתפות בשיח ובחינת משמעות.

רוני מדמון

סדנה

ויתרצו הפנים בקרבה – המנחה כרְחֵם לקבוצת הדיאלוג

עשיו ויעקב מתגוששים ברחם אָמם, מעוררים בה חרדה ורתיעה, והיא הולכת לשאול את האלוהים.
 הרחם הוא המרחב הראשוני שבו נוצרים החיים ובו גם מתקיים המאבק על המקום של כל אחד מהתאומים המקראיים.
 לרחם חוקי פעולה החיוניים למימוש הפוטנציאל שלו: הוא מפגיש בתוכו שניים – ביצית וזרע; הוא מאפשר להם לחדור אליו ומשנפגשו סוגר עצמו; הוא מאפשר לחומרי היצירה להשתרש בדפנו ומזין אותם ויש לו "פג תוקף" ידוע מראש.
 קבוצת הדיאלוג פועלת לפי עקרונותיו של הרחם - המנחה משמש בתפקיד רבקה וכשהוא נתקל בקושי "להיות רחם" הוא הולך לדרוש את ה' (ההדרכה).
 הלמידה תתמקד באתגר של המנחה להיות רחם בקבוצת דיאלוג, בחדוות יצירת החיים, בכאבי מתיחת הגוף כמו גם בבחילות ההכרחיות.

Michaël Gutmann**Stefan Aykut**

Experiential Workshop

This workshop offers to the participants the possibility to explore their own dynamic in relation to the theme- **“Object, Subject, Abject”**.

The consultants will help them to confront their own desire of dialogue, fears and projections facing the Other.

We indeed believe **working together** means turning projection into a conscious and collective project. Our improbable professional and human encounter – a Jewish-French, and a German-Turkish is thus constructed on the desire of dialogue, accepting and cherishing our alterity.

We will experience the issue of the two which represents differentiation and plurality, in order to work on its symbolic and unconscious essence

In this purpose, the event will be structured according to a new design named: **“Alter duo”**.